ECTA වෙසින් එන්නේ සේපා

- අහිලන් කදිරගාමර්

ඉන්දියාව සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර ඇති කරගැනීමට යන නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම (ECTA) මේ වන විට රට තුළ මහත් ආන්දෝලනයකටද සංවාදයකටද ලක්ව තිබේ. ''යහපාලන ආණ්ඩුවේ'' අගමැති රනිල් වික්‍රමසිංහ, මුදල් ඇමැති රවි කරුණා-නායක ප්‍රමුඛ පිරිසකට මෙය රටට රැකියා දශ ලක්ෂයක් ඇතුළු ආර්ථික වාසි රැසක් සළසන්නකි. එහෙත් බොහෝ ආර්ථික විද්‍යාඥයන් ප්‍රමුඛ දැනුම්වත් පුරවැසි සමාජය එය එසේම පිළිගන්නට සූදානම් නැත. ජනතා විමුක්ති පෙ-රමුණ ඇතුළු ඇතැම් දේශපාලන පක්ෂවල ස්ථාවරය එම ගිවිසුම අස්සන් කිරීම වැළැක්විය යුතු බවය. තරුණ ආර්ථික විද්‍යාඥයකු වන අහිලන් කදිරගාමර් ECTA මෙසේ විශ්ලේෂණය කරයි.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ලෙස මා අදහස් කරන්නේ ආර්ථික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයයි. ප්‍රධාන බලවේග දෙකක් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අභියෝගයට ලක් කොට තිබේ. ඉන් එකක් වන්නේ නව ලිබරල් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය ආයතන සහ ප්‍රභූ පන්තිය යි. අනෙක් අභියෝගය වන්නේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට විරුද්ධව මතුව ඇති ජාතිකවාදී බලවේගය යි. නිදහස් වෙළඳාම හෝ වේවා ECTA හෝ වේවා මේ ආකාරයේ ප්‍රශ්නවලට ආමන්ත්‍රණය කළ හැකි තුන්වන ආකාරය වන්නේ අපේ රටේ සාමාන්‍ය ජනතාව, ගොවියෝ, කම්කරුවෝ, ධීවර ජනතාව මේ ප්‍රශ්න දකින්නේ කොයි විදිහටද යන්නයි. මෙහි අත්තේ ආර්ථික වර්ධනය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් නොව ආර්ථික ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයකි. මන්ද ආර්ථික වර්ධනයක් රැකියා නොඇතිව වුවද පැවතිය හැකි බැවිනි. අසමානතාව වැඩිකරන ආකාරයෙන්ද පැවතිය හැකි බැවිනි. මෙය හුදෙක් අය-වැය හිඟය පියවීම පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් වන්නේද නැත. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල අය-වැය හිඟය පියවීමට බලකරන නමුත් අය-වැය හිඟය පියවිය හැකි විවිධ ආකාර තිබේ. සාමාන්‍ය ජනතාව මත බදු පැනවීමෙන්, නිදහස් සෞඛ්‍ය සේවය කප්පාදු කිරීමෙන්, ග්‍රාමීය ජනතාවට ඉතිරිව ඇති යම් සහනයක් වේනම් එයද කප්පාදු කිරීමෙන් එය කළ හැකිය. අපි ආර්ථිකයත් සමග සම්බන්ධ වෙන්නේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආකාරයකටද යන්න තීරණය කෙරෙන පරීක්ෂණය වන්නේ මෙය පොදු ජනතාවට බලපාන්නේ කෙසේද යන්න විමසා බැලීමය. එම ප්‍රවේශය පොදු ජනතාවගේ ආර්ථික ජීවිතයට බලපාන්නේ කෙසේද? අසමානතාවයන් මතු කරන්නට හේතු වෙන්නේද? වැටුප් වැඩි කිරීමට හේතු වෙන්නේද? නිදහස් අධ්‍යාපනය, නිදහස් සෞඛ්‍ය වැනි සුබ සාධන සේවා වැඩි කිරීමට හේතු වෙන්නේද? මේ ප්‍රශ්නයට අපි අභිමුඛ වන්නේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීවද යන්න තීරණය කෙරෙන පරීක්ෂණය වන්නේ එයයි.

මෙවැනි ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ප්‍රවේශයකට පසුගිය දශක දෙක තුන තුළ තිබුණු ප්‍රධාන අභියෝගය වූයේ පනුගිය කාලයේ අනුගමනය කළ නව ලිබරල් ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය යි. මාක්ස්වාදී ඩේවිඩ් හාවි කියන ආකාරයට නව ලිබරල්වාදය යනු පන්ති ව්‍යාපෘතියකි. පනස්ගණන්වල සිට හැත්තෑගණන් දක්වා ධනවාදය විශාල උත්පාදයකට මුල් විය. නමුත් ඒ උත්පාදය හැත්තෑගණන්වලදී අර්බුදයකට ලක්විය. මේ අර්බුදය මතු වුණේ ලාභ රේට්ටුව පහළ වැටීම නිසාය. ධනවාදය යනු ලාභය මුල් කොට ගත්තකි. එබැවින් ලාභ රේට්ටුව පහළ වැටීම අර්බුදයක් බවට පත් විය. එක්දහස් නවසිය හැත්තෑගණන්වල අග සිදුවූ දෙය වන්නේ මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනයට වාසිදායක වන ආකාරයට මොඩර්න් ව්‍යුහයන්ගේ වෙනසක් සිදුවීමය. මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනය යනුවෙන් මා අදහස් කරන්නේ මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනය සහ බැංකු ආදී ආයතනය යි. මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනයට වාසි සහගත වූ වෙනසේදී සුබසාධනයට සහ කම්කරුවන්ට ප්‍රහාරයක් එල්ල විය. සමස්ථ ආර්ථිකය මූල්‍යකරණයට ලක්විය. අෂ්ට ගම්මල ජනතාවට පවා විශාල වශයෙන් ණය දීමටද, ඔවුහුද එලෙස ණය ගැනීමටද යොමුවූහ. ජනතාව එන්න එන්නම ණය ගැනීභා-වයට පත්වූහ. මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනය බලවත්වීමේ ප්‍රබලතම ප්‍රකාශනය වූයේ එය යි. එමෙන්ම ප්‍රාග්ධනයේ නිදහස් සංචලනය, භාණ්ඩ හා සේවාවන්ගේ නිදහස් සංචලනය ගෝලීයකරණය විසින් වැඩිපුර අවධාරණය කළේය. එහි තවත් පැත්තක් වූයේ පෞද්ගලිකක-රණයයි. රජයට අයිති යම් කිසි දේපලක් වූයේද එය වෙළඳපොළට ගෙන ආ යුතු බවට නව ලිබරල් ගෝලීයකරණය අවධාරණය කළේය.

රාජ්‍යයේ කාර්යභාරය කුඩා විය යුතු බව එහිදී අවධාරණය කෙරිණි. එසේ වුවද රාජ්‍ය කුඩාවීම සිදුව ඇත්තේ මහජනතාවට සේවා සැපයීමේ අංශයෙන් පමණි. අනෙක් පැත්තෙන් නව ලිබරල් ධනවාදය තුළ රාජ්‍ය එන්න එන්නම බලවත්ව ඇත. හමුදාකරණයට ලක්ව ඇත. ප්‍රචණ්ඩවී ඇත. විශේෂයෙන්ම කම්කරු අරගල මැඩපවත්වන විට, පැල්පත්වාසීන් ඔවුන්ගේ භූමියෙන් ඉවත් කරන විට ආදී අවස්ථාවලදී රාජ්‍ය බෙහෙවින් බලවත්වී ඇත.

නව ලිබරල්වාදය විශේෂ වන්නේ එය ධනවාදයේ වඩාත්ම ප්‍රචණ්ඩ අංගය වන බැවිනි. නව ලිබරල්වාදයේ ඇති විශේෂත්වය පෙන්වාදෙමින් ඩේවිඩ් හාවි ප්‍රකාශ කළේ නව ලිබරල්වාදය තුළ ප්‍රාග්ධනය සංකෝචනය වීම නව ආකාරයකින් සිදුවන බවය. ධනවාදයේ පැවැති සම්ප්‍රදායික සූරාකෑමේ ආකාරය වූයේ ධනපතියන්ගේ කර්මාන්ත ශාලාවල වැඩ කරන කම්කරුවන්ගේ නිෂ්පාදනයේ සමස්ථ වටිනාකම කම්කරුවන්ට නොලැබීමය. මේ සූරාකෑමේ ආකාරයට අමතරව දැනට ජනතාවට අයිතිව තිබෙන වත්කම් ජනතාවගෙන් උදුරාගෙන ඒ මත ප්‍රාග්ධනය සමුච්ඡනය වීමද සිදුවේ. මෙහිදී එක් අතෙකින් ජනතාව ණයගැනි භාවයට පත් කෙරෙන අතර ඒ හේතුව නිසාම ඔවුන් සතු ඉඩම් විකිණීමට සිදුවේ. මහජනතාවගේ අයිතියක් ලෙස තිබුණු නිදහස් අධ්‍යාපනය, නිදහස් සෞඛ්‍ය ආදිය වෙළඳපොලට ගෙන ඒ හරහා ප්‍රාග්ධනය සමුච්ඡනය කෙරේ. නාගරික පැල්පත්වාසීන් පලවා හැර ඔවුන් සිටි භූමිය හෝටල් සෑදීම ආදිය සඳහා ලබාදීම සිදුවේ. මේ නව ලිබරල් ධනවාදයේ දැකිය හැකි විශේෂ ලක්ෂණයයි.

ශ්‍රීලාල් සෙනෙවිරත්න

මෙවැනි කටයුතුවලට මිනිස්සු විරෝධය දක්වන විට කියන දෙය වන්නේ දැන් අපි අලුත් ලෝකයක ජීවත්වන බවය. අනුගණන්වලින් පසු ප්‍රාග්ධනය හා භාණ්ඩ දේශ සීමා ඔස්සේ වැඩි වැඩියෙන් පැමිණෙන විට අපට පෙනී ගියේද මේ උදාවී ඇති නව ලෝකය තුළ දේශ සීමා එතරම් වැදගත් නොවන බවය. නමුත් මේ ගෝලීයකරණ ක්‍රියාවලිය ස්-වයංක්‍රීයව ඇතිවූවක් නොවේ. නව ලිබරල් ප්‍රතිපත්තිවලින් ක්‍රියාවට නන්වන ලද්දකි. එක්සත් ජනපදය, යුරෝපා සංගමය වැනි බලවතුන් මේ ක්‍රියාව පිටුපස සිටියේය. එමෙන්ම ලෝක වෙළඳ සංවිධානය, ලෝක බැංකුව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල වැනි බලවත් සංවිධානවල අනුග්‍රහය මේ ක්‍රියාවලියට ලැබුණේය.

ගෝලීයකරණය පිළිබඳ කතා කරන්නේ එක් පැත්තක් පිළිබඳ පමණක් අවධානය යොමු කරමිනි. එනම් බලවත් රටවල සිට ප්‍රාග්ධනය තුන්වන ලෝකයේ රටවල් වෙත ළඟා කෙරෙන විට දේශ සීමා නීති පිළිබඳ කතා කරයි. නමුත් තුන්වන ලෝකයේ රටවල ජනතාවට සංවර්ධිත රටවලට ළඟා වෙද්දී බොහෝ අපහසුතාවලට මුහුණ දීමට සිදුවේ. මෙය යම් කිසි ප්‍රතිපත්ති මත සිදු කෙරුණ ක්‍රියාවලියක් බැවින් අපි එයට ගෝලීයකරණය යැයි කියමු.

නව ලිබරල්වාදය තුළ දෘෂ්ටිවාදීමය පැත්තක්ද ඇති අතර එමගින් අපි සිතිය යුත්තේ කෙසේද යන්න පෙන්වා දෙයි. මෙහිදී කියන එක් කාරණයක් වන්නේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති තීරණය කිරීමේ වැඩිම හැකියාවක් ඇත්තේ ආර්ථික විශේෂඥයන්ට බවය. වඩා වැදගත් වන්නේ ජනතාවගේ ඉල්ලීම් නොව ආර්ථික විශේෂඥයන්ගේ අදහස් බව මෙහිදී කියයි. ඒ අනුව සිදුවිය යුත්තේ කුමක්දැයි තීරණය කරන්නේ ආර්ථික විශේෂඥයන් විසිනි. එහිදී ක්‍රියාත්මක වන්නේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය නොව ආර්ථික විශේෂඥ මතයයි.

නව ලිබරල්වාදය ගෙන එන තවත් අදහසක් වන්නේ අපගේ ආර්ථික ජීවිතවල වගකීම අප විසින්ම දැරිය යුතු බවය. එම වගකීම රාජ්‍යයට නොමැති බවය. තනි තනි පුද්ගලයෝ තම තමන්ග් ආර්ථික ජීවිතවල වගකීමද දැරිය යුතු බවය. මේ මතවාදය ව්‍යාප්ත කළ විවිධ පුද්ගලයන් අතර එක්සත් ජනපදයේ රොනල්ඩ් රේගන්, බ්‍රිතාන්‍යයේ මාග්‍රට් තැචර්, ලංකාවේ ජේ.ආර්. ජයවර්ධන වැනි පුද්ගලයන්ද විය. මාග්‍රට් තැචර් එක්තරා අවස්ථාවක ප්‍රසිද්ධියේ ප්‍රකාශ කළේ සමාජය යැයි දෙයක් නොමැති බවය. සිටින්නේ තනි තනි පුද්ගලයන් පමණක් බවය.

නව ලිබරල්වාදයේ තවත් පැතිකඩක් වන්නේ සෑම ප්‍රශ්නයකටම විසඳුමක් වෙළඳපොල සතුව පවතින බවට වන විශ්වාසයයි. ඒ සඳහා රාජ්‍ය මැදිහත්වීමේ අවශ්‍යතාවක් නොමැත. වෙළඳපොලට නිදහසේ ක්‍රියාත්මක වීමට ඉඩ තිබේනම් වෙළඳපොල තිවැරදි තීරණ ගනී. මේ අදහස සමාජගත කරමින් තිබෙන්නේ අප්‍රමාණ අවස්ථාවල එය අසාර්ථකවී තිබීම පිළිබඳවද නොසලකමිනි. මේ නව ලිබරල්වාදයේ තිබෙන විශේෂම ලක්ෂණයක් වන්නේ නැවත නැවතත් සිදුවන මූල්‍ය අර්බුධයන්ගේ ක්‍රියාකාරිත්වය යි. නව ලිබරල්වාදයේ ගතවූ අවුරුදු හතළිහ තුළ ලෝකයේ විවිධ රටවල මූල්‍ය අර්බුධයන් ඇතිවිය. හැත්තෑව දශකයේ ලතින් ඇමරිකානු රටවලද, නවසිය අනූගණන්වල නැඟෙනහිර ආසියානු රටවලද මෑත කාලීනව බටහිර රටවලද ඇතිවූ ආර්ථික අර්බුධ මීට නිදසුන් ලෙස දැක්විය හැකිය. මේ ආකාරයෙන් නැවත නැවතත් ආර්ථික අර්බුධ ඇතිවන විට නව ලිබරල්වාදීන් සිදුකරන්නේ නව ලිබරල් ආර්ථික ක්‍රමවේද තවදුරටත් ඉදිරියට තල්ලු කිරීම සඳහා එම අවස්ථාවන්ද යොදාගැනීමය.

එලෙස ආර්ථික අර්බුධ ඇතිවන විට ඔවුන් කියන්නේ අර්බුධවලට විසඳුම් සෙවීම විශේෂඥයන්ගේ වැඩක් බවය. එබැවින් ප්‍රශ්න නොකළ යුතුය. අවහිර නොකළ යුතුය. එම කටයුත්ත විශේෂඥයන්ට බාර දිය යුතුය. ඒ අනුව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අත්හිටුවීමට පාලක ප්‍රභූ පන්තිය සතු හොඳම අවස්ථාවක් බවට මේ ආර්ථික අර්බුධ යොදාගැනේ. ලංකාව දැනට මුහුණ දී තිබෙන අර්බුදයද වත්මන් ආණ්ඩුව සළකන්නේ එලෙස නව ලිබරල්වාදී ප්‍රතිපත්ති තවදුරටත් ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා යොදාගත හැකි අවස්ථාවක් ලෙසටය.

ලංකාව දැනට මුහුණ දී ඇති අර්බුදය ප්‍රධාන වශයෙන් ගෙවුම් ශේෂ ප්‍රශ්නයකි. ගෙවුම් ශේෂ ප්‍රශ්නයක් ලෙසින් අදහස් කරන්නේ අපගේ අපනයනවලට වඩා ආනයන වැඩි වීමයි. අපනයන ආදායම සහ විදෙස්ගත ශ්‍රමිකයෝ අපට එවන ආදායම අපගේ ආනයන සඳහා වන වටිනාකම ගෙවීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ. දැනට අප මුහුණ දී ඇති අර්බුධයේ ස්වභාවය එයයි. මේ ආර්ථික අර්බුධය ඇතිවන්නේ ගෝලීය වශයෙන්ද ආර්ථික අර්බුධයක් පවතින වෙලාවකය. චීන ආර්ථිකය මන්දගාමී වී තිබේ. ප්‍රාග්ධනය දියුණු වෙමින් පවතින රටවල සිට බටහිර සංවර්ධනය වූ රටවලට සංක්‍රමණය වීමේ උපරිමයක් පෙන්නුම් කොට තිබේ.

මේ අර්බුධයට මුහුණ දිය හැකි විධි ගණනාවක් තිබේ. ඒ අතරින් ආණ්ඩුව තෝරාගෙන ඇති විධිය වන්නේ නව ලිබරල්වාදී ප්‍රතිපත්ති තවදුරටත් ඉදිරියට ගෙනයාමට මේ අර්බුධය අවස්ථාවක් කරගැනීමය. විශේෂයෙන් වෙළඳාම ලිබිල්කරණය කිරීමය. වෙළඳාමට ඇති සීමාවල් ලිහිල් කිරීමට අවස්ථාවක් ලෙස ආණ්ඩුව මේ අර්බුධය සළකා තිබේ. එටිකා ගිවිසුම පිළිබඳ කතා බහ ඇති වන්නේ ඒ අනුවය. එය හුදෙක් එක්වා පිළිබඳ ප්‍රශ්නයකට සීමා වන්නක් නොවේ. දැනට ලංකාව චීනය, ඇමරිකාව, මැලේසියාව වැනි රටවල් ගණනාවක් සමග නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුම් අස්සන් කිරීමේ සූදානමක පසුවේ. එටිකා යනු ඉන් එකක් පමණි.

දැනටත් ඉන්දියාව සමග 1997 අස්සන් කළ නිදහස් වෙළඳ ගිවිසුමක් තිබේ. 2000න් පසුව මේ වෙළඳ

38 වන පිටට